

[Statsministeren.]

foreligger, vil tidspunktet være inde for stillingtagen til spørgsmålet islandske håndskrifter.

Til de øvrige ordførere kan jeg nøjes med at sige tak. Jeg kan helt gå ind for den grundtone, der gik igennem alle ordførertalerne, at vi bør vedtage denne lov uden bitterhed i vore hjerter. Vi må registrere den realitet og kendsgerning, der foreligger med hensyn til Island; men den grundtone, der gik igennem alle ordførertalerne, kan vel tolkes på den måde, at vi alle håber, at det islandske folk deroppe på sagaøen i Nordatlanten, uanset den adskillelse, der er sket fra Danmark, stadig må bevare sin tilknytning til den nordiske interessekreds. Det er det ønske, som hele den danske rigsdag udtaler ved denne lovs vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov for Færøerne nr. 405 af 21. november 1939 om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab.

(Lovforslaget findes i tillæg C. sp. 1365).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Indenrigsministeren (Smørum): Jeg skal tillade mig for det høje ting at forelægge forslag til lov om ændring i lov for Færøerne nr. 405 af 21. november 1939 om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibes mandskab, således som dette lovforslag er vedtaget enstemmigt i det andet høje ting.

Den nævnte lov foreskriver som et led i tuberkulosebekæmpelsen på Færøerne, at alle personer, der beskæftiges eller befordres ombord i færøske skibe, skal gennemgå en årlig tuberkuloseundersøgelse på Færøernes tuberkulosestation.

Loven, der blev gennemført som forsøgs-mæssig foranstaltning, skulle i henhold til dens § 4 have været forelagt rigsdagen til revision i rigsdagssamlingen 1942—43. På grund af den af krigen forårsagede afbrydelse af forbindelsen med Færøerne og senere af hensyn til ordningen af øernes forhold til det øvrige Danmark har man

imidlertid først nu, efter at loven om Færøernes hjemmestyre er trådt i kraft, taget spørgsmålet om lovens revision op til behandling. Det færøske hjemmestyre har indstillet, at loven forlænges for en 5-årig periode, dog med den ændring, at lovens regler udvides til også at omfatte personer ombord på færøske hvalfangerbåde samt personer, der er beskæftiget på hvalstationerne på Færøerne.

Idet jeg iøvrigt henviser til de bemærkninger, der var knyttet til lovforslaget ved fremsættelsen i det andet høje ting, anbefaler jeg herved lovforslaget til velvillig og hurtig behandling i dette ting.

P. M. Dam: Som alle isolerede samfund har Færøerne været ramt af sygdomme, der følger i hælene på den såkaldte civilisation og det i forbindelse med denne forøgede samkvem med omverdenen.

Tuberkulosen har været en af de værste af disse sygdomme. Det er helt uhyggeligt, hvor hårdt den har ramt. Det gælder særlig mange af de små bygder, hvor tuberkulosen var ukendt, hvor alle var negative, indtil svindsotten, som tuberkulosen også kaldes deroppe, sneg sig ind på dem. De manglede immuniteten og modstandskraften, som gerne fremkommer, hvor sygdommen har været på færde i længere tid, og var følgelig et let bytte for den. Det, som måske var det sværeste for de stakkels tuberkulosepatienter, var, at de følte sig skyet som spedalske. Det var nu heller ikke så underligt, at man var nervøs, thi man var jo vidne til, at flere familier blev næsten udryddet af denne forfærdelige sygdom.

Men man tog kampen op mod tuberkulosen, der følte som den værste svøbe og trusel imod befolkningens livskraft. Der blev bygget et sanatorium. En del af de værst ramte patienter kom på sanatorier i den øvrige del af kongeriget. Man søgte at advare befolkningen mod smittefaren, samtidig med at man understregede, hvor vigtigt det var at søge læge i tide.

Et meget vigtigt skridt i bekæmpelsen af tuberkulosen var loven af 21. november 1939 om tvungen tuberkuloseundersøgelse af fiskerskibenes mandskab. Den, der kender til de forhold, som fiskerne lever under ombord i fiskerkutterne, hvis fisketure ofte strækker sig over flere måneder ad gangen, forstår, hvor katastrofalt det er for de 20—30 mand, der er klumpet sammen i de små opholdsrum, om bare een smittebærer kommer med ombord, uden at nogen aner, at han er syg. Hele besætningen kan blive